

Л.І. Полякова, Л.Л. Чайковська, О.Г. Резніков

Вплив антиандрогену флутафарму та індукторів синтезу інтерферону на передміхурову залозу щурів

Інститут ендокринології та обміну речовин ім.В.П.Комісаренка АМН України, відділ ендокринології репродукції та адаптації

Ключові слова: : передміхурова залоза • інтерферон • флутамід

Вивчення механізмів регуляції структури та функції передміхурової залози є важливим для розуміння її онтогенезу та функціонування в дорослому організмі, а також для опрацювання нових лікарських засобів лікування раку простати. В цьому аспекті привертає увагу взаємодія цитокінів та андрогенних стероїдів в регуляторних процесах. Зокрема, інтерферони (IFN) є одними з найбільш важливих іменних регуляторів, які пригнічують, за деякими винятками, проліферацію та індукують диференціацію багатьох клітин.

Мета дослідження - вивчення поєднаного впливу індукторів синтезу інтерферону, як антипроліферативних та імуноотропних засобів, що викликають збалансоване підвищення всіх типів ендогенних інтерферонів, з блокаторм андрогенних рецепторів флутамідом (флутафарм, ВАР "Фармак", Україна) на процеси проліферації та апоптозу в передміхуровій залозі.

Матеріали і методи. Дослідження впливу індукторів синтезу інтерферону амізону (10 мг/кг) або циклоферону (25 мг/кг) та флутафарму (10 мг/кг) на простату проводили на 30 щурах лінії Вістар масою 250-300 г протягом 10 діб. Проводили аналіз сперматогенної функції за Саночкім. Сім'яники та додаткові статеві органи зважували, фіксували в рідині Буена та заливали в парафін. Кількісні дані порівнювали за t-критерієм Ст'юдента.

Результати та їх обговорення. При застосуванні флутафарму у вентральній простаті щурів спостерігали помірні атрофічні зміни ацинарного епітелію. В розширених сполучно-тканинних прошарках біля деструктивно змінених ацинусів відзначена активація тканинних базофілів, вихід в сполучну тканину лейкоцитів, зростання числа фібробластів. При введенні амізону спостерігався вихід лімфоцитів із венул у строму органа. Часто в епітелії знаходили типові апоптичні тільця і різні етапи мітотичного поділу клітин, що не є характерним для епітеліальних клітин, мітотичний індекс яких в нормі близько 0,001-0,01. В окремих ацинусах спостерігалась апокринова секреція, пікноз ядер епітеліоцитів, десквамація епітелію. Мітотичний індекс наближався до 0,1. Застосування циклоферону також посилювало проліферацію епітелію та утворення типових апоптичних тілець. При введенні амізону разом з флутафармом у половини тварин в групі переважна більшість ацинусів була вистелена атрофічним епітелієм, спостерігались картини активної апокринової секреції (майже

відривання цитоплазми) і різкий перехід від циліндричного до низького епітелію. В окремих ацинусах епітелій мав вигляд двошарового з преформованими ядрами люмінальних клітин, гомогенно забарвленими гіперхромними або пікнотичними ядра. Нерідко в шарі епітелію знаходили типові апоптичні тільця та різні стадії мітозу. В окремих ацинусах епітелій був низький атрофічний. В таких ділянках тканинні базофіли були активовані. В стромі ВП було більше лейкоцитів, ніж у попередній групі, за рахунок зростання сегментоядерних клітин, кількість яких у тварин в межах групи значно варіювала.

Аналіз сперматогенної функції показав, що застосування флутафарму викликало помірне зменшення вмісту сперматозоїдів в епідидимісах у щурів ($38,4 \pm 5,7$ млн/мл проти $54,9 \pm 2,9$ млн/мл в контролі), що є характерним для дії антиандрогенного препарату. При застосуванні циклоферону спостерігалась чітка тенденція до зростання числа сперматозоїдів ($61,4 \pm 1,5$ млн/мл, $0,1 > P > 0,05$), а у тварин, які отримували амізон, через значне коливання у межах групи ($64,0 \pm 7,6$ млн/мл), кількість сперматозоїдів не відрізнялась від контролю. При комбінованому застосуванні флутафарму з амізоном кількість сперматозоїдів була такою ж, як і при окремому застосуванні флутафарму ($42,8 \pm 5,4$ млн/мл, $0,1 > P > 0,05$), а при комбінованому застосуванні флутафарму і циклоферону – не відрізнялась від контролю ($61,7 \pm 7,1$ млн/мл). Гістологічний аналіз сім'яників виявив активацію та проліферацію клітин Лейдіга, яка взагалі є характерною для дії блокаторм андрогенних рецепторів через посилення секреції гонадотропінів.

Застосування індукторів інтерферону призводить до помірної активації клітин Лейдіга і значного підвищення чутливості до нього клітин-мішеней, про що свідчить посилення мітотичних процесів в епітеліальних клітинах вентральної частки передміхурової залози щурів.

Висновки. Застосування індукторів синтезу інтерферону активує апоптоз за наявності типових апоптичних тілець, проте не посилює антиандрогенної дії флутафарму при комбінованому їх застосуванні, можливо, через те, що флутафарм також підвищує рівень тестостерону в плазмі крові. З іншого боку, індуктори інтерферону підвищують чутливість тканин-мішеней до андрогенів, що може бути корисним при лікуванні раку передміхурової залози на стадії його трансформації з андрогенчутливої до андрогенрезистентної форми.